MUHAMMED BİN ABDÜLVÂHİD EL-ERDESTÂNÎ

İsfehan'da yetişen hadîs ve fıkıh âlimlerinden. İsmi, Muhammed bin Abdülvâhid bin Ubeydullah bin Ahmed bin Mufaddal bin Şehreyâr'dır. Künyesi Ebü'l-Hasen olup, Erdestânlıdır. Doğum tarihi belli değildir. Hadîs ve fıkıh ilimlerinde büyük bir âlim oldu. Kıymetli kitaplar yazdı. 411 (m. 1020) senesinde hayatta olduğu, kaynak eserlerde bildirilmektedir.

Fıkıh ilmine dâ'ir yazdığı üç cildlik "Ed-Delâil-üs-sem'ıyye alel-mesâil-iş-şer'ıyye" kitabı meşhûrdur. Bu kitabında, İmâm-ı a'zam ile İmâm-ı Mâlik'in ayrıldıkları ictihâdî mes'eleleri en güzel şekilde beyân etmektedir. Bu arada, kendisi de İmâm-ı Şafiî'nin ictihâdlarını bildirmektedir. Ayrıca burada, Ubeydullah bin Ya'kûb bin İshâk bin Cemil'in, "Müsned-i Ahmed bin Meni'" ismindeki eserlerinden birçok rivâyetler yapmaktadır. Hâfız Zehebî, "Bu zât, onun büyük hocasıdır" demektedir.

Hadîs ilminde hafız idi. Yüzbinden çok hadîs-i şerîfi ezbere biliyordu. En büyük hocası Ubeydullah bin Ya'kûb'dan başka, Hasen bin Ahmed bin Ali el-Bağdâdî'den, Ahmed bin İbrâhim el-Abkasî el-Mekkî'den, Ebû Abdullah bin Mende'den, Hasen bin Osman bin Bekrân'dan, Ebû Ömer bin Mehdî el-Fârisî'den, İbrâhim bin Abdullah bin Hurraşid Kûle'den, Ebû Tâhir İbrâhim bin Muhammed ez-Zehebî'den, Ebû Nu'aym-ı İsfehânî'den ve daha pekçok hadîs âliminden hadîs-i şerîf dinleyip ezberledi. Birçoğunu eserinde yazdı. Kendisinden; Ebû Ali el-Haddâd ve daha başkaları ilim alıp hadîs-i şerîf rivâyet ettiler.

Hâfız Ebû Mes'ûd Süleymân bin İbrâhim el-İsfehânî, ondan bizzat dinleyerek, kitabındaki bütün hadîs-i şerîfleri rivâyet edenlerden oldu. Ayrıca onun yukarıda adı geçen kitabı, Süleymân bin İbrâhim'in icâzet vermesi ile Ebû Bekr Muhammed bin Ahmed bin Mâşâze tarafından da dinlenip rivâyet edildi.

Erdestânî, bu kitabını 411 (m. 1020) senesinde te'lîf ettikten sonra vefât etmiştir. Hâfız Ebû Sa'd bin Sem'ânî "Ensâb" kitabında, onun dedesinin adının "Ubeydullah bin Ahmed" olduğunu bildirmektedir. Başkaları böyle bildirmedi.

> Onun bildirdiği bir hadîs-i şerîfte Peygamber efendimiz (aleyhisselâm) buyurdu ki: "Bir kadın beş vakit namazını kılar, Ramazan ayında oruç tutar, namusunu korur ve kocasına itaat ederse, dilediği kapıdan Cennete girer."

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Tabakât-üş-Şâfiiyye cild-5, sh. 180

2) Mu'cem-ül-müellifîn cild-10, sh. 265

3) Keşf-üz-zünûn sh. 760